

BABARÓKA

feldolgozó segédanyag a Ciróka Bábszínház előadásához
óvodásoknak

Szerző: **Kiss Judit Ágnes**
Tervező: **Bartal Kiss Rita**
Zeneszerző: **Tallér Zsófia**
Rendező: **Ellinger Edina**

Játsszák:
Dénes Emőke,
Horgas Ráhel,
Krucsó Júlia Rita,
Lendváczy Zoltán

A segédanyagot összeállította: **Végvári Viktória**

BEVEZETŐ

Történetünk kezdetén a hároméves Babaróka először megy Kölyk-örzőbe, ahol nem lehet vele Mamaróka. Felnőtt fejjel sem könnyű az elválás a gyermeküktől, de a kicsik még nehezebben élik meg ezt a helyzetet. Milyen szerepet tölt be az óvónéni, aki egy sétáló tulipán, Babaróka életében? Ki lesz a barátja? Egyáltalán hogyan kell barátkozni? Tudnak-e együtt játszani a kicsik és a nagyobb kölykök? Ilyen egyszerű és mégis bonyolult kérdések merülnek fel Babaróka rövid történeteiben. Az előadás során végigkövethetjük, ahogy egy kisoroka számára kinyílik a világ.

A Babaróka-történetek remek alkalmat kínálnak az előadás utáni spontán beszélgetésekhez: olyan fontos témákról beszélhetünk az állatszereplők mögé bújva, mint a család működése, az otthon fogalma, a barátság, az érzelmek kifejezése, vagy éppen a konfliktuskezelés. A segédanyag játéakai jó alapot nyújthatnak ezekhez a beszélgetésekhez, a megfelelő kérdések megtalálásához.

A segédanyag játékeinak sorrendje kínál egyfajta dramaturgiát (a könnyebb, bemelegítő, alkotó jellegű játékoktól fokozatosan tartunk a nagyobb koncentrációt, elmélyülést igénylő feladatokig), de a játékok és feladatok most is ajánlatok. Időnként és a rendelkezésünkre álló eszközöktől függően válogassunk közülük: egy-egy játék is alkalmas lehet a bábszínházi élmény felidézésére, de akár többalkalmas játéksorokat is összeállíthatunk. Egy-egy játékhoz több alternatívát is kínálunk, de érdemes átdolgozni a feladatokat a csoport életkorának,

létszámának, a rendelkezésre álló időnek és eszközöknek megfelelően.

A játékokhoz szükségünk lesz alapvető rajzeszközökre, vízfestékre, csomagolópapírra, fehér kartonra vagy rajzlapra, ollóra, ragasztóra; textilfilcre, nagyméretű papírdobozokra, vastag madzagra vagy ruhaszáritó kötélre, ruhacsipeszekre, régi takarókra és lepedőkre – és az sem árt, ha tudunk a szabadban vagy a homokozóban játszani.

A segédanyag óvodásoknak készült.

JÓ JÁTÉKOT KÍVÁNUNK!

A játékok összeállításához az alábbi könyvek voltak segítségünkre:

Lukácsy András: *Népek játéakai*. Móra Könyvkiadó, Budapest, 1977

Várnagy Ildikó: *Vizuális játékok*. Múzsák Közművelődési Kiadó, Budapest, é. n.

... még több Babaróka:

A segédanyag játékait sorozat-szerűen játszva megépíthetjük Babaróka világát. Ehhez nyújthat további ötleteket, új történeteket Kiss Judit Ágnes mesekönyv-sorozata, és a *Pagony Kiadó* mesecsatornáján is látható Babaróka-mesék (<https://www.youtube.com/@PagonyTV>)

JÁTÉKOK a Kölyökörzőben

Emlékeztek rá, mi mindent játszott Babaróka a Kölyökörzőben? Fogócskát, bújócskát, csúszdázást, és olyan játékokat is, amiket ők találtak ki Kiscicával – például a „szelektív”-ről...

Nektek mi a kedvenc játékokotok? Van olyan, amit ti találtatok ki?

Íme egy fogócska, amit afrikai gyerekek találtak ki, és az a neve, hogy *A róka szalad, mi meg nevetünk*:

A játékosok körben állnak. A játékvezető elkiáltja két egymás mellett álló gyerek nevét: pl. fusson Medvebocs és Kiscica! Akinek a nevét előbb mondja, ő lesz nyúl, a második a róka. A róka kergeti a nyulat, aki menekülés közben a körben álló játékosok között kanyarog. A róka csak úgy követheti, ha pontosan azon az úton fut, ahol a nyúl menekült. Ha eltéveszti, meg kell állnia, és elszámolnia ötig. Ha a nyúl visszaér a helyére, ő nyer, ha a róka elkapja, akkor ő. Játshatjuk kiesésre is, de úgy is, hogy a következő körben a nyertes lesz a játékvezető.

Találjatok ki egy olyan játékot, aminek egy másik állat lehet a szereplője! Milyen játékot lehet játszani Gilikével?

KUCKÓÉPÍTÉS

Tudtátok, hogy az igazi rókák saját maguk ásta, titkos föld alatti járatrendszerekben laknak, amiket rókalyuknak vagy rókavárnak hívnak? Ha nem is a föld alatt, de mi is építhetünk magunkat kuckót, hiszen mindenkinek szüksége van egy saját helyre, ahol pihenhet, játszhat, rajzolhat, vagy gondolkozhat!

A csoportszobában építhetünk kuckókat a székekre és asztalokra aggatott takarók, lepedők segítségével, amelyeket ruhacsipeszekkel fogunk össze. Ha ügyesek vagyunk, rókajáratokat is készíthetünk! Ha van nagy méretű kartondobozunk, azt is beépíthetjük a kuckónkba. Ebéd után megpihenhetünk saját rókavárunkban, vagy ide bújva rajzolhatjuk a feladatokat.

Régi fehér lepedőkből is építkezhetünk. Először készítsünk textilfilcekkel „barlangrajzokat” a falakra: ezek lehetnek díszítések, a kuckó berendezésének rajzai, vagy életképek a kuckó lakóinak mindennapjaiból. Ha be tudjuk sötétíteni a szobát, és minden kuckóba jut egy zseb-lámpa, egészen különleges hangulatot varázsolhatunk!

Kuckókat egyszerűen építhetünk a szabadban is: alacsonyabbra kifestett ruhaszárító kötélre hajtjuk sorban a takarókat vagy lepedőket, úgy, hogy a szélük leérjen a földre. A sarkokra köveket tehetünk nehezéknek.

BABARÓKA szobája

A képen Babaróka ágya látható. Vágjuk ki az ágyat, ragasszuk fel egy rajzlapra! (Kisebbeknél érdemes előre kivágni az ágy fotóját, de fontos, hogy a gyerekek határozhassák meg, hova kerül a képen).

Tervezzük meg Babaróka szobáját! Hol áll az ágya? Milyen bútorok vannak még a szobában? Hol van az ablak? Van a szobában virág? Milyen tárgyai vannak Babarókának? Mi a kedvenc játéka? Fesd körül az ágy fotóját, fesd meg Babaróka szobáját!

Tudjuk, hogy Babaróka néha még fél a sötétben. Rajzolj a képre valamit, ami segíthet Babarókának az elalvásban! Lehet, hogy ennek a tárgynak varázsereje van...

Amikor Babarókának végre sikerül elaludnia, biztosan álmodik is valamit. Rajzold bele a képbe Babaróka álmát is! Vajon a többiek kitalálják, mi volt az?

BABARÓKA világa – az én világom

Idézzük fel, milyen helyszíneken játszódtak Babaróka történetei (otthon, Kölyökörző, bolt, kert). Milyennek képzelitek a várost, ahol Babaróka él?

Rajzoljátok le az útvonalat, amin Babaróka végigmegy, ha a Kölyökörzőbe tart Mamarókával vagy a boltba mennek.
Mi mindent lát útközben?

Az is lehet, hogy nem lerajzoljuk Babaróka városát, hanem megalkotjuk együtt, a homokozóban, vizes homokból! Tervezzük meg előre, ki melyik részét építi a városnak, hol lesz a Kölyökörző, a bolt, a barátok házai. Találjunk ki olyan helyszíneket is, amik nem szerepeltek a mesében, de biztosan ott vannak Babaróka lakhelyén (van ebben a városban buszmegálló? orvosi rendelő? piac? tűzoltóság? állatkert? uszoda?) Ne felejtjük el a homoképületeket utakkal is összekötni!

Az előadásban Babaróka világának díszlete körbe-körbe forgott. Rajzold le saját világodat, a te életed legfontosabb helyszíneit egy nagy, kartonból kivágott körre! Te hová mész szívesen, ahová Babarókát is elhívnád?

CSALÁDI fotóalbum

Babaróka családjának három tagja van: Babaróka, Mamaróka és Paparóka. De vajon kikből állhat a többi szereplő családjá? Válasszatok egyet a mese szereplői közül, és rajzoljátok le családjá körében (legyen a rajz akkora, mint egy fotó, készüljön pl. 10x15 cm-es kartonra)! Ha van kedved, képeretet is rajzolhatsz! Kik alkotják Kiscica, Medvebocs, Farkaskölyök, Nyuszi vagy Selyemmajom családját? Nevezzétek el a családtagokat!

Meséld el a többieknek, kik láthatók a képen! A következő szavak segítenek: anya, apa, testvér, hóg, báty, nővér, nagymama, nagypapa, nagynéni, nagybácsi, unokatestvér

A karton másik oldalára rajzold le a saját családodat is! Fűzzünk fonalat a képekbe, és a műveket felakasztva rendezzünk kiállítást!

A barátok padja

Babaróka legjobb barátja a Kölyökörzőben Kiscica. Nézd meg a róluk készült közös képet! Szerinted látszik a képen, hogy Babaróka és Kiscica barátok?

Terítsünk le a padlóra egy ív csomagolópapírt. A papír közepére ragasszuk ki a képet. Fessük meg közösen a kép hátterét: milyen világot képzelünk a barátok köré, ahol rengeteget játszhatnak, és jól érzik magukat?

Készíthetünk képet úgy is, hogy az előadás a bábszínház honlapján elérhető fotóiból nyomtatunk és vágunk ki sok-sok Babarókat és Kiscicát (kicsiknél érdemes ezt is előkészíteni), akiket az előre megfestett világunkba ragasztunk bele. Rajzoljuk le, mivel játszanak!

Előfordulhat, hogy valamelyikünknek rossz napja van, nincs kedvünk csapatban, hangosan játszani, jó lenne egy kis nyugalom, vagy beszélgetés. Jelöljünk ki egy széket a csoportszoba nyugodtabb zugában, vagy egy padot az udvaron – ez lesz a barátság padja. Ha valaki szomorúnak vagy magányosnak érzi magát, üljön ide. Ha meglátjuk, hogy valaki a barátság padján ül, odamehetünk hozzá, beszélgethetünk vele, játszani hívhatjuk, de lehet, az is elég, ha csak üldögélünk mellette. Kérdezzük meg, mit szeretne.

VIDÁMSÁG, szomorúság...

– játékok az érzelmekről

Itt látható két kép Babarókáról:

Szerinted melyik képen vidám, és melyiken szomorú? Honnan tudod? (Nehéz dolog, mert a bábok arcáról nem tudunk különböző érzelmeket leolvasni – de át is rajzolhatod úgy a képet, hogy jobban mutassa, mit érez Babaróka!)

Két kisebb kartonlapra, vagy félbevágott rajzlapra fess egy-egy nagy, színes foltot: egyik legyen a vidámság, a másik a szomorúság foltja. Vágd ki Babaróka figuráját, és a vidámat tedd a vidám folthoz, a

szomorút a szomorúhoz. Mi történik? És ha kicseréled a két figurát? Melyik tetszik jobban?

Melyik történethez illenek a legjobban ezek a képek? Mikor volt Babaróka a legvidámabb? És a legszomorúbb?

Emlékeztek még rá, mennyi minden történt Babarókával? Ahány történet, annyi érzelm... Egészítsük ki a mondatokat, és beszéljük meg, mit gondolunk a történetekről! (Minden mondatnak ugyanaz a felépítése, de a megoldások nagyon különbözőek lehetnek. Nem kell ragaszkodnunk ahhoz, hogyan is történt egy-egy jelenet magában az előadásban!) A mondatokat ki is egészíthetjük, és kitalálhatunk újakat is, de fontos, hogy a mondatok alapján beszélgezzünk a helyzetekről.

Néhány szó megint segíthet: vidám, szomorú, játékos, fél, csalódott, mérges, örül, bátor, ideges, nyugtalan, boldog, vidám, izgatott, nyugtalan, mogorva...

Példamondat:

Amikor Babaróka először ment a Kölyökörzőbe, *(így érzett)*, ezért *(így érezte magát)*.

Amikor Babaróka először ment a Kölyökörzőbe, félt, ezért nem akart ott maradni.

Amikor Babaróka először találkozott Gilikével,, ezért

Amikor Mamaróka este lekapcsolta a villanyt, Babaróka, ezért

Amikor Mamaróka elutazott, Babaróka és Paparóka, ezért

Amikor Medvebocs és Farkaskölyök nem akart Babarókékkal játszani, Babaróka és Kiscica, ezért

Amikor táncot tanultak a Kölyökörzőben, mindenki, ezért

Amikor Mamaróka és Paparóka összevesztek, Babaróka, ezért

Amikor Paparóka hazajött, Mamaróka, ezért

Amikor Mamaróka a boltban kicserélte Babaróka fánkját, a Borz, ezért

Amikor a kicsik megérkeztek a Kölyökörzőbe, Babaróka és Kiscica, ezért

Amikor Babarókéék elindultak a táncmulatságba, Babaróka, ezért

Ha van kedvetek, a beszélgetés után egy-egy képet meg is mutathatok szoborcsoport formájában! Jól látható, mit éreznek a szoborcsoport szereplői?

DUDORÁSZÁS

Ha van kedvünk, kuckóépítés, homokozás, rajzolás és festés közben énekeljük Babaróka nótáját a *Két szál pünkösdrózsa* dallamára (és még az is lehet, hogy eszünkbe jut egy második versszak):

*Szép kis Babaróka,
anya tudja róla,
nincs a földön párja,
nincs kedvesebb nála...*

web: ciroka.hu • facebook: [ciroka.babszinhaz](https://www.facebook.com/ciroka.babszinhaz)